

بخشی از گزارش گروه علمی تاریخ و جغرافیای ایران و جغرافیای تاریخی و تاریخ محلی، در جلسه اختتامیه همایش (۳ دی ماه ۱۳۸۳)

از جناب آقای دکتر احسان اشراقی

به نام خدا

با تشکر از برپاکنندگان این همایش بزرگ و همچنین شرکت کنندگان در جلسات سخنرانی‌ها، به عرض می‌رسانم که در طول همایش، مجموعاً گروه علمی - تخصصی تاریخ و جغرافیا و جغرافیای تاریخی ایران، ۹ نشست داشته است. تعداد مقالات ارائه شده در این نشست‌ها، مجموعاً ۷۳ مقاله خوانده شد که از این تعداد در روز اول، ۸ مقاله، روز دوم، ۱۵ مقاله، روز سوم، ۱۲ مقاله و روز چهارم ۵ مقاله ارائه شده است. از ۶ سخنران خارجی، ۵ نفر حضور یافته و مقاله خود را ارائه کردند. تعداد کل شرکت کنندگان در همایش، در جلسات تاریخ و جغرافیا، ۱۰۳۰ نفر مجموعاً در چهار روز بوده‌اند که متوسط تعداد شرکت کنندگان در هر نشست، ۱۱۰ نفر بوده است که به نظر می‌رسد یکی از پُرونق‌ترین جلسات این همایش بوده است. مسائل مطروحه در این نشست‌ها به قرار زیر است:

الف) جغرافیای تاریخی

ب) تاریخ محلی

پ) تقویم و گاهشماری

ت) تاریخ ایران پیش از اسلام

ث) تاریخ ایران دوره اسلامی

ج) تاریخ معاصر ایران

با وجود استقبالی که شرکت کنندگان در همایش، با حضور در جلسات تاریخ و جغرافیای تاریخی از خود نشان دادند که نشانه‌ای است از علاقه آنان به بازشناسی گذشته و هویت تاریخی، برگزاری دومین همایش ملی ایران‌شناسی نشان داد که لازم است در پاره‌ای از موارد یک بازننگری انجام پذیرد:

۱- دانش تاریخ و جغرافیای تاریخی و باستان‌شناسی، وجوه مشترکی دارند و شایسته است در همایش‌های آینده، در یک گروه واحد قرار گیرند و به‌نظر می‌رسد که در بعضی از گروه‌ها نیز به‌منظور جلوگیری از پراکندگی جلسات سخنرانی، چنین تجدیدنظری لازم باشد.

۲- فراخوانی عمومی مقالات، موجب این می‌گردد که همایش با کثرت و تنوع و گاهی تکرار موضوعات و تفاوت آشکار در کیفیت مقالات مواجه گردد. شایسته است در آینده ترجیحاً از محققین و پژوهشگران صاحب‌نظر بیشتر استفاده شود و این بدان معنا نیست که کسی شرکت نکند؛ علاقه‌مندان می‌توانند شرکت کنند، اما به زعم ما، تکیه بیشتر باید روی متخصصین باشد.

۳- تاریخ و جغرافیای تاریخی ایران، گستردگی خاص خود را دارد. به‌جای ارسال مقالاتی که موضوعات پراکنده و گوناگونی را مطرح می‌سازد، یک بخش و یا یک دوره از تاریخ ایران، به صورت موضوعی لازم است در دستور کار همایش قرار گیرد تا برای محققان، امکان بیشتری جهت افاضات علمی آنان فراهم گردد. درباره نقشه‌های قدیمی که در منابع جغرافیای جهان اسلامی موجود است، چاپ مناسب و زیبایی فراهم آید. این البته نوشته‌ای است که جناب آقای سحاب، رئیس مؤسسه جغرافیایی سحاب دارند که ما تقدیم بکنیم و چاپ بشوند انشاءالله این نقشه‌ها. و این نقشه‌ها به تمام کتابخانه‌های مهم دنیا و مراکز تحقیقاتی جهان ارسال گردد. ضمناً متذکر می‌گردد که جناب آقای سحاب، ریاست مؤسسه جغرافیایی، ضمن ارائه این یادداشت، تقاضا داشتند که یک مرکزی برای جمع‌آوری این نقشه‌ها فراهم گردد تا مراجعین از هر دسته که باشند، به این نقشه‌ها به سادگی دسترسی پیدا کنند و بعد، از این نقشه‌ها کتابی فراهم آید و در اختیار مؤسسات علمی و دانشگاه‌ها قرار گیرد تا این که همگان بدانند که نقشه‌های تاریخی ایران، به‌ویژه در زمینه خلیج فارس، از چه اهمیت و اعتباری برخوردار بوده است.